

Tiedote:

Sateenkaariperheet uhkaavat jäädä isyyslain uudistuksen ulkopuolelle

- **Naispareille saatava äitiysolettama**
- **Transsukupuolisten vanhemmuuden määrittely tehtävä yksiselitteiseksi**

Vaikka tasa-arvoinen avioliitto on sateenkaariperheille symbolisesti erittäin tärkeä uudistus, perheiden lasten oikeusturvan osalta huomattavasti konkreettisempi käynnissä oleva uudistushanke on isyyslain uudistaminen. Oikeusministeriön työryhmä valmistelee parhaillaan uudistusta. Työryhmän tehtävänanto antaa ilmeisen huonot mahdollisuudet tehdä konkreettisia esityksiä sateenkaariperheiden oikeuksien osalta. Sateenkaariperheet ry pelkääkin, että sateenkaariperheiden, mukaan lukien naisparien ja transsukupuolisten vanhempien lasten oikeudet jäävät uudistuksessa kokonaan huomioimatta.

Miten uudistettu laki voisi parantaa sateenkaariperheiden lasten juridista asemaa?

Avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa elävän naisparin perheeseen syntyvän lapsen näkökulmasta on tärkeää saada isyyslain uudistukseen mukaan ns. *äitiysolettama*, joka toimisi samalla tavalla kuin isyyslolettama avioparille syntyvän lapsen osalta. Tämä mahdollistaisi sen, että lapsen juridinen asema olisi heti lapsen syntymästä lähtien turvattu ja selvä.

Nykyisin naisparin lapsesta tulee toisen puolison juridinen lapsi vasta perheen sisäisen adoption kautta. Tämä on useissa tilanteissa *väärä, tarpeeton, hidas ja resursseja turhaan syövä prosessi*. Naisparin lapsen kiistaton etu on, että hänen juridinen asemansa määrittyy niin pian syntymän jälkeen kuin mahdollista. Isyyslain kautta tämä voidaan mahdollistaa tehokkaasti niin kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Norjassa on, hiukan toisistaan poikkeavin tavoin, tehty.

Tämän hetkinen tilanne on myös sukupuolen tasa-arvon näkökulmasta ongelmallinen. Esimerkki: mies voidaan vahvistaa vanhemmaksi lapselle, jonka on synnyttänyt hänen puolisonsa, joka on saanut hedelmöityshoitoa ulkopuolisen lahjoittamalla siittiöillä. Täysin symmetrisessä tilanteessa naisella ei ole tätä samaa mahdollisuutta tulla vahvistetuksi puolisonsa synnyttämän, lahjoitetuilla siittiöillä alkunsa saaneen lapsen vanhemmaksi. Kyse on ilmiselvistä perustuslain kielämästä syrjinnästä sukupuolen perusteella. Erilaiselle kohtelulle ei ole löydettävissä mitään hyväksyttäviä perusteita, varsinkaan lapsen edun näkökulmasta.

Transsukupuolisten henkilöiden vanhemmuus ei aina määräydy oikein nykyisen isyyslain perusteella. Jos esimerkiksi syntyy lapsi, joka on saanut alkunsa transnaisen siittiöillä, ei nykyinen laki aina kykene tunnistamaan henkilöä lapsen vanhemmaksi lainkaan. On täysin kaikkien oikeusperiaatteiden vastaista, että henkilöllä ei ole mahdollisuutta tulla vahvistetuksi biologisen lapsensa vanhemmaksi. Tästä huolimatta uudistusta valmisteleva työryhmä harkitsee näiden välttämättömien uudistusten lykkäämistä tulevaisuuteen ja ratkaistavaksi translain uudistuksen yhteydessä. *Ongelma on kuitenkin olemassa, se on akuutti, vakava ja joka tapauksessa ratkaistava isyyslain muuttamisella*. Ei ole mitään perusteita lykätä asian ratkaisemista eteenpäin.

Sateenkaariperheet ry:n asiasta antamat yksityiskohtaisemmat lausunnot löytyvät osoitteesta www.sateenkaariperheet.fi/index.php?item=80

Lisätietoja antavat:

20.6. saakka: Juha Jämsä, toiminnanjohtaja, juha.jamsa@sateenkaariperheet.fi, 044 997 1956

21.6. alkaen: Emmi Pihlajaniemi, puheenjohtaja, puheenjohtaja@sateenkaariperheet.fi, 050 513 7765

